Obchody Światowego Dnia Akredytacji (9 czerwca 2014)

Akredytacja: wsparcie dla bezpieczeństwa energetycznego

Z okazji tegorocznego Światowego Dnia Akredytacji, obchodzonego pod hasłem – „Akredytacja: wsparcie dla bezpieczeństwa energetycznego", przewodniczący IAF Randy Dougherty i przewodniczący ILAC Peter Unger, wydali wspólne oświadczenie, w którym piszą m.in.:

„(…) Zadaniem władz państwowych jest nie tylko zapewnienie warunków dla nieprzerwanych dostaw energii, ale też bezpieczeństwa jej użytkownikom. Zrealizowanie tych celów jest możliwe między innymi, poprzez ustanowienie obowiązku posiadania certyfikatu akredytacji dla laboratoriów, jednostek inspekcyjnych i jednostek certyfikujących w tym zakresie.

W szczególności laboratoria wykorzystywane są do określania parametrów pracy urządzeń stosowanych w pozyskiwaniu oraz, okresowo, w przesyłaniu i monitorowaniu energii, pochodzącej zarówno z tradycyjnych źródeł, jak i energii odnawialnej. Badania laboratoryjne są niezbędne do sprawdzenia czystości i jakości paliw, a także przy ocenie nowych technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii. Również kontrole bezpieczeństwa przeprowadzane są w różnego rodzaju instalacjach energetycznych, począwszy od elektrowni węglowych po instalacje jądrowe czy farmy wiatrowe. Posiadane przez dostawców energii certyfikaty potwierdzają, że stosowane przez nich procesy i procedury są właściwe oraz wykazują ich referencje środowiskowe. Z kolei certyfikacja według ISO 50001 (system zarządzania energią), może pomóc przedsiębiorcom w udoskonaleniu działań związanych z dostawą czy przetwarzaniem energii oraz umożliwić obniżenie kosztów energii.

Akredytacja laboratoriów, jednostek inspekcyjnych i jednostek certyfikujących, daje gwarancję bezpieczeństwa konsumentom, przedsiębiorcom, instytucjom państwowym i ustawodawcom. Poprzez normalizację i proces ustawodawczy, w połączeniu z akredytacją, konsumenci i przedsiębiorcy mają pewność, że nabywają wyroby o pożądanej jakości, które są bezpieczne, mogą być wykorzystane zgodnie z ich przeznaczeniem oraz spełniają kryteria efektywności energetycznej."

Warto w tym miejscu przypomnieć rolę i znaczenie wielostronnych porozumień: EA MLA, ILAC MRA oraz IAF MLA, dzięki którym możliwe jest wzajemne uznawanie akredytacji. Laboratoria, jednostki inspekcyjne i jednostki certyfikujące, które są akredytowane przez sygnatariuszy tych porozumień uzyskują wymierne korzyści, polegające na tym, że wyniki ich działalności potwierdzone świadectwami, sprawozdaniami czy certyfikatami są uznawane jako równoważne. Dzięki porozumieniom, likwidowane są więc bariery techniczne w handlu, gdyż powstaje zaufanie do produktu końcowego w łańcuchu dostaw. Powszechne uznawanie wyników badań, inspekcji i certyfikacji zwiększa zaufanie zarówno konsumentów, jak i ustawodawców do objętych systemem akredytowanej oceny zgodności wyrobów wprowadzanych na rynki krajowe i zagraniczne. Zadeklarowana i zweryfikowana równoważność sprawia, że producenci i usługodawcy, ubiegając się o możliwość oferowania swoich wyrobów i usług na rynkach zagranicznych, wykonują badanie (potwierdzenie) tylko raz, zamiast wielokrotnie.

Wspierając polską gospodarkę PCA musi brać pod uwagę, że jest ona w blisko 90 procentach zasilana energią pochodzącą z węgla. Węgiel stanowi i jeszcze długo będzie stanowić podstawę naszego bezpieczeństwa energetycznego. Z drugiej strony wspólna polityka klimatyczna i energetyczna Unii Europejskiej przewiduje do 2020 r., redukcję emisji CO_2 o 20 proc., zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych (OZE) do 20 proc. i zwiększenie efektywności energetycznej o 20 proc.

– *Stąd też* – mówi Tadeusz Matras, kierownik Działu Akredytacji Laboratoriów Badawczych – *szczegółowe dyspozycje PCA w obszarze akredytacji badań różnego rodzaju emisji do środowiska ogólnego, muszą zakładać przeprowadzanie ocen kompetencji laboratoriów z uwzględnieniem wymagań przepisów prawa krajowego i europejskiego. Dlatego, między innymi, zorganizowaliśmy szkolenie dla naszych auditorów, poświęcone harmonizacji podejścia do oceny kompetencji laboratoriów badawczych w obszarze badań paliw. Jest to temat niezwykle ważny, na przykład w kontekście różnego rodzaju pozwoleń na emisję CO_2 i obrotu tymi pozwoleniami. Wiąże się to oczywiście z badaniem paliw – głównie paliw stałych, wykorzystywanych w naszej energetyce – których spalanie powoduje emisję zanieczyszczeń do środowiska ogólnego, a przede wszystkim CO_2.*

System handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie zakłada, że raporty prowadzącego instalację w zakresie emisji gazów cieplarnianych muszą być weryfikowane przez akredytowanych weryfikatorów. Oznacza to sprawdzenie tych raportów przez weryfikatorów dysponujących kompetencjami technicznymi, umożliwiającymi im wykonanie tego zadania w sposób niezależny i bezstronny.

Polskie Centrum Akredytacji przyznało ośmiu podmiotom akredytację w oparciu o normę PN-EN ISO 14065 (dokument DAVG-01 „Akredytacja weryfikatorów rocznych raportów dotyczących emisji gazów cieplarnianych. Wymagania szczegółowe"). W trakcie ocen przeprowadzonych przez PCA w procesie akredytacji, nasi auditorzy zwracali szczególną uwagę na kompetencje weryfikatora GHG, zwłaszcza w kontekście nowych rodzajów działalności, włączonych do wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (EU ETS). Polska jest jednym z największych emitentów CO_2 w Unii Europejskiej i kwestie dotyczące rozdziału uprawnień do emisji są niezwykle ważne. Zgodnie z zaleceniami UE, Polska systematycznie rozszerza sektor energetyki opartej na wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii (OZE).

– *Wśród 28 państw UE zajmujemy miejsce w środku tabeli. Liderem jest Szwecja, gdzie z OZE pochodzi ponad 50 procent energii, najgorszy wynik ma Malta, zaledwie 1,4 proc. W naszym kraju z OZE (głównie z biopaliw) produkujemy 11,5 proc. energii* – mówił Janusz Pilitowski, dyrektor Departamentu Energii Odnawialnej w Ministerstwie Gospodarki, na forum Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach.

Europa i reszta świata stoją w obliczu wyzwań środowiskowych, takich jak zmiany klimatyczne, korzystanie z zasobów w sposób niezrównoważony czy utrata różnorodności biologicznej. Innowacyjne technologie proekologiczne mają do odegrania istotna rolę w rozwiązywaniu tych wyzwań. Uwzględniając powyższe, Komisja Europejska uruchomiła na poziomie europejskim, dobrowolny pilotażowy program weryfikacji technologii środowiskowych (ETV). Ogólnym celem ETV jest promocja innowacyjnych technologii środowiskowych, które mogą przyczynić się do efektywnego wykorzystania zasobów naturalnych oraz wysokiego poziomu ochrony środowiska.

Polskie Centrum Akredytacji udzieliło w ubiegłym roku jednostce inspekcyjnej Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego – pierwszej akredytacji w ramach pilotażowego programu EU ETV, w zakresie produkcji energii elektrycznej i cieplnej z odnawialnych źródeł energii (biomasy).

Po ukazaniu się normy ISO 50003 *Energy Management Systems – Requirements for Bodies Providing Audit and Certification of Energy Management Systems*, Polskie Centrum Akredytacji planuje rozszerzenie działalności o akredytację jednostek certyfikujących systemy zarzadzania energią (EnMS), w oparciu o międzynarodową normę EN ISO 50001:2011. Firmy, które będą posiadały nowoczesny system zarządzania energią, certyfikowany według wymienionej normy, mogą ograniczyć wydatki na energię nawet o 25 procent. Ponadto zyskają korzyści wizerunkowe – jako firmy nowoczesne, stawiające na efektywność energetyczną oraz dbające o ochronę środowiska naturalnego.

(pca)